

MARJA-LEENA VATULA-PIMIÄ JA MAURI PIMIÄ

TESTAMENTTITEMPPU JA IKÄÄNTYMINEN



**EIJAN,
AARON
JA ELISAN
PERINTÖ**

Marja-Leena Vatula-Pimiä

Mauri Pimiä

Testamenttitemppu ja ikääntyminen

Eijan, Aaron ja Elisan perintö

Kiitokset **Suomen Tietokirjailijoiden liitolle** kirjaprojektillemme myönnetystä apurahasta.

Kiitokset toinen toisillemme, että sopuisasti on tämä yhteinen 3. kirjalapsemme näkevä painomusteen.

Antti Ahonen, Anu Collin ja Kirsti Särkkä ovat runsailla huomautuksillaan ja kommentaillaan parantaneet sekä kirjamme kieliasua että asiasisältöä.

Suurkiitos kuvittaja **Satu Cozensille**, joka oivallisesti visualisoi ajatuksiamme.

Testamenttitemppu ja ikääntyminen

Eijan, Aaron ja Elisan perintö

Kannen suunnittelu ja kuvitus: Satu Cozens/ Kummakko-Design

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6975-1

OSA I IKÄÄNTYMINEN

1 Kirjan päähenkilöt - Elisa, Aaro ja Eija – lapsettomat	13
Aaro – sotaveteraani, yrittäjä ja urheilumies	13
Elisa – liikekumppani ja vaimo	14
Eija – vaatimaton sijoittajaguru	15
Eija ja Nokia-ilmio	17
2 Päähenkilömme sukupolvien ketjussa	20
Mikä sukupolvi?	20
Eri sukupolvia kuvaavia piirteitä	23
Puuttuva sukupolvien ketju	25
Lapsettomuus	25
Yksinäisyys	30
3 Ikäkäsite	34
Ikäkäsitteen ulottuvuudet	35
Persoonallinen elämämme	43
Vanhuus	48
Kaikki ikääntyvät	50
Ikääntyvät, taakkako?	54

OSA II HYVÄ ELÄMÄ JA SEN VARMENTAMINEN IKÄÄNTYESSÄ

1	Lyhyin askelin onnelliseen elämään	63
	Hyveet	64
	Arvot	66
	Mitä hyötyä minusta on enää?	67
2	Elämänlaatu ja tyytyväisyys	75
	Miten on ikääntyneen vointi?	75
	Elämänlaadun ylläpito ja kohottaminen	76
3	Eläkkeet ja toimeentulo	81
	Maksajana ja saajana hyvinvointivaltiossa	85
	Edunvalvonta	86
4	Kotona asuminen ja palvelut	89
	Vihdoinkin vanhuspalvelulaki	93
	Kotipalvelu ja -hoito auttaa	105
5	Kun kotihoito ei riitä	118
	Hoidon laatu	127

OSA III ELÄMÄN PÄÄTTYMINEN JA OMAISUUSASIAT

1	Saattohoito ja hoitotahto	133
	Elinluovutukset ja elinsiirrot	137
2	Omaisuus ja periminen	140
	Perukirja	141
	Testamentti	142
3	Elisan viimeinen elinvuosi ja tapahtumat kuoleman jälkeen	144
	Kuinka tässä näin kävi?	158
	Sukulaiset päätyvät ottamaan asianajan	161
	Kimurantit omaisuusriidat	165
	Juristi tekee työtä	167
	Pohdintaa vapaasta tahdosta	175
	Vilpitön mieli	176
4	Mitä asiasta opimme	179
	Uudistustarvetta on	180
	Lähteet	185

Lukijalle

Tämä kirja kertoo kahden sisaruksen, Eijan ja Elisan elämän lähtökohdista sekä heidän elämänsä loppuvaiheen tapahtumista. Mukana kerronnassa kulkee myös Elisan aviomies Aaro. He kaikki elivät suhteellisen pitkään, Aaro vuosina 1920-2016, Eija vuosina 1930-2016 ja Elisa vuosina 1923-2017. Eija oli naimaton. Sekä Eija että Elisa ja Aaro olivat lapsettomia. Kaikkien kirjoituksessa esitettyjen henkilöiden nimet on muutettu, samoin kuin tapahtumien päivämäärät. Pääosin myös tapahtumapaikkakuntia on vaihdettu.

Mitä kaikkea näiden kolmen korkean iän saavuttaneen henkilön elämässä tapahtui? Kerromme jokaisen henkilömmme elämänkaaren pääpiirteistä mm. Aaron sotavuosista ja Eijan rikastumistarinan, mutta pääpaino on heidän vanhuusvuosissaan ja erityisesti aivan viimeisten vuosien tapahtumissa, joista kirjoittajilla on parhaat tiedot.

Elisalta jäi jälkeen testamentti, jonka hän on allekirjoittanut kaksi päivää ennen kuolemaansa. Elisan lähes tunnistamaton, horjuva ja epäselvä allekirjoitus on tehty helsinkiläisessä sairaalassa tammikuussa 2017. Samalta päivältä on myös hyvin yksityiskohtainen valtuutus siitä kaikesta, miten tulee toimia hänen kuolemansa jälkeen.

Kirjassa pohditaan, millaista on elää vanhuuttaan ilman lapsia ja lapsenlapsia sekä sitä, kuka on lähin omainen, kuka ohjaa ja valvoo, että vanhus saa tarvitsemansa palvelut. Joutuvatko vanhukset olemaan vai haluavatko he kenties olla omissa oloissaan liian kauan? Miten he tulevat toimeen itsenäisesti ja omillaan? Kirjassa pohditaan laajemmin myös sitä, mitä lapsettomuus merkitsee elämänkaaren eri aikoina ja varsinkin vanhuudessa.

Kirjassa esitetään näkökulmia ikääntymiseen psykologisena ja sosiologisena ilmiönä. Varsinkin pankit opastavat ikäihmisiä miettimään omaisuusasioitaan kuoleman varalta. Erityisesti näissä asioissa on otettava huomioon monia juridisia kysymyksiä. Kirjamme kahden sisarusten tapauksessa se olisikin ollut varsin tarpeellista - olivathan he kumpikin tavoillaan ja tarmollaan kerryttäneet huomattavan omaisuuden. Perintökysymykset eivät aina ole yksinkertaisia, jos rintaperillisiä ei ole.

Kirjassa pohditaan myös yleisemmin ikäkäsitetä ja sukupolvien käsitetä ja merkitystä. Kuolemaan liittyvistä oikeustoimista kerrotaan myös esimerkein: perunkirjoitus, testamentti, pesänselvitys ja perinnönjako. Elisan testamentin laadintatapaa kuvatessa mietitään myös mitä on oikeustoimikelpoisuus ja vapaa tahto.

Elisan, Aaron ja Eijan elämänhistoriasta kerrotaan pieniä paloja ja kirjan lopussa kysytään, menikö kaikki oikein. Mitä on ihmisen vapaa tahto?

Nokialla, vuoden viimeisenä päivänä 2022

Marja-Leena Vatula-Pimiä ja Mauri Pimiä

Allekirjoitus 16.1.2016

„Bingo, Elisan allekirjoitus saatiin ajoissa, sittenkin. Nyt minulla on käsissäni Elisa Huhtasen testamentti! Niin ja valtakirja! Elisan ja hänen edesmennyt puolisonsa Aaro Huhtanen eivät olleet aivan tyhjätaskuja. Kuolinpesän brutto-omaisuus on 1,2 miljoonaa euroa. Tiedän sen, vaikka olen ollut Huhtasten perheasioissa mukana vasta vajaan vuoden, koska sain olla mukana erinäisissäkin operaatioissa.

Aivan kuin omia taskujani olisin kaivellut ja kohta osa tästä vaivannäöstä palkitaan. Nyt pitää olla vain loppuun asti skarppina ja hoitaa asiat, niin kuin on sovittu, tyylikkään kylmäverisesti: Testamentin mukaan osuuteni perinnöstä on noin 400 000 euroa...Voi kun joku tietäisikään miten vaivalloista ja työntäyteistä tämän asian suhteen onkaan ollut...

Olen tuntenut Elisan vajaan vuoden verran. Onnellinen tapaamisemme liittyi avopuolisoni sivuhommiin, perunkirjoituksiin yms. liittyviin tehtäviin. Avopuolisoni on touhukas Hannes Nykopp. Hänen kanssaan tapasimme joitakin vuosia sitten entisessä työpaikassani Järvenpään kotihoidossa.

Eräs kotihoidon tuolloinen asiakkaani, Aleksandra-mummun aviomies Aleksi oli kuollut ja auttelin Aleksandraa tämän pyynnöstä hänen puolisonsa Aleksin kuolemaan liittyvissä asioissa. Pariskunta oli lapseton ja heidän vähälukuiset sukulaisensa olivat niin ikään kaukana ja kaukaisia hänelle. Niinpä autoin, minkä osasin moninaisissa kuolemaan liittyvien asioiden hoidossa. Tiedossamme oli paikkakunnan osaava Aaltosen hautaustoimisto. Sieltä saimme tiedon myös osaavasta maallikkoperunkirjoittajasta, poliisimies Hanneksesta. Kuinka ollakaan meillä synkkäsi heti.

Hannes oli eronnut jo aiemmin vaimostaan ja eleli yksin kerrostaloasunnossaan. Minulle oli käynyt myös avioliitossa heikosti. Kyllästyin ryyppäävään ja remuavaan puolisooni ja hankkiuduin hänestä eroon. Tulen paremmin toimeen omalla palkallani, kuin yhdessä asuen, sillä ex. puolisoani kiinnosti vain baarielämä ja yleensäkin elämä kodin ulkopuolella. Onneksi olin saanut kuitenkin kaksi lasta Timon ja Sallan, jotka ovat minulle kaikki kaikessa. Salla on tradenomi ja ryhtyessään sittemmin Hanneksen apulaiseksi, auttamaan häntä tällaisissa

Kirja kertoo Eijan, Aaron ja Elisan elämästä painottuen heidän viimeisiin elinvuosiinsa. Kirjassa esitetään näkökulmia ikääntymiseen psykologisena ja sosiologisena ilmiönä.

Kirjan henkilöt olivat lapsettomia ja siinä pohditaan, millaista on elää vanhuuttaan ilman lapsia ja lapsenlapsia. Kuka on lähin omainen? Kuka ohjaa ja valvoo, että vanhus saa tarvitsemansa palvelut?

Eija, Aaro ja Elisa kuolivat varakkaina. Kirjassa kerrotaan oikeustoimista, jotka liittyvät kuolemaan. Kirja kertoo seikkaperäisesti, miten ja millaisissa olosuhteissa Elisan testamentti laadittiin.

